

Cambridge Papers

**UNITATE ȘI DIVERSITATE:
BISERICĂ, RASĂ ȘI ETNIE**

Sujit Sivasundaram

UNITATE ȘI DIVERSITATE: BISERICĂ, RASĂ ȘI ETNIE

Sujit Sivasundaram

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Decembrie 2008

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara 2015

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
Unity and diversity: the church, race and ethnicity
Volume 17, Number 4, December 2008.

@ Sujit Sivasundaram, 2008

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

UNITATE ȘI DIVERSITATE: BISERICĂ, RASĂ ȘI ETNIE
de Sujit Sivasundaram,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara
Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de

Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE sunt susținute financiar de către Parlamentul European. Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație redactată de CPFE, sub orice formă sau prin orice mijloc, revine organizației CPFE. Parlamentul European nu este responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:

Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

Rezumat

Afirmarea diversității etnice poate conferi atât credinciosului, cât și bisericii locale un sentiment de coeziune și apartenență. Totuși, dacă etnia devine criteriul cel mai important în definirea identității, riscăm să marginalizăm minoritățile etnice. Scopul acestei lucrări este să evidențieze principiul unității și diversității în patru contexte: creștinul, biserica locală, biserica globală și biserica în societate. În fiecare caz, suntem îndemnați să celebrăm atât unitatea trăirii în Cristos, respectiv dispariția diferențelor etnice care decurge din aceasta, cât și diversitatea care decurge din respectarea diferențelor etnice dintre credincioși.

Conflictul etnic

În vederea pregătirii acestei lucrări, am avut privilegiul de a participa la un curs despre „Rasă și prejudecată” la Colombo Theological Seminary în Sri Lanka, o țară divizată de un conflict etnic de durată între populația singaleză majoritară care este budistă și triburile tamile care erau majoritatea hinduse.

Studentii prezenți la curs au discutat despre răspunsurile lor la această situație. O creștină singaleză a povestit cum ea a învățat limba tamilă. Studentii prezenți la curs au pledat pentru a avea slujbe bisericești trilingve, în engleză, singaleză și tamilă pentru a evita segregarea etnică. S-a discutat despre prejudecățile care i-au împiedicat pe creștini să ia în căsătorie persoane de altă etnie. Ar putea bisericile vorbitoare de singaleză să strângă bani pentru bisericile vorbitoare de tamilă? A existat și o dezbatere mai amplă despre necesitatea ca creștinismul să se dezrădăcineze cultural în Sri Lanka pentru a nu fi considerat ca aparținând unui grup etnic sau ca fiind produsul

rămas al colonizării europene. Ar putea biserica să adopte diverse moșteniri etnice, precum lămpile tradiționale sau dansurile, pentru a-i lăsa pe credincioși să adopte evanghelia fără a adopta la pachet cu ea și cultura vestică?¹

Cosmopolitanismul etnic

În unele dintre cele mai mari orașe din Europa pare să ia proporții un nou fenomen – biserica etnică. Este pertinent să observăm statutul majorității bisericilor de negri din SUA, ca de exemplu cea frecventată înainte de Barack Obama.

În 2005 s-a constatat că 17% dintre persoanele care mergeau la biserică erau din minorități etnice. Bisericile de negri sunt considerate a fi cele care au creșterea cea mai rapidă. Cel mai relevant exemplu este rețeaua de biserici pentecostale africane care făceau parte din Alianța Evanghelică din Africa și Caraibe. În 2005 – 2006 au existat în Marea Britanie 526 de biserici africano-caraibiene cu mai multe congregații distincte și 189 de biserici cu o singură congregație.² În același timp, bisericile creștine au organismul lor instituțional – Misiunea creștină chineză din străinătate – cu o listă de biserici afiliate în Marea Britanie și Europa.

Într-un număr trecut din *Cambridge Papers*, Julian Rivers discuta despre felul în care creștinii ar trebui să se angajeze în dezbateri despre „multiculturalitate” în sfera politică. El a sugerat o cale de mijloc, între universalismul liberal și naționalismul îngust, atrăgându-ne atenția la importanța celor două principii: libertatea personală și integrarea culturală.³ Această lucrare încearcă să aducă în discuție funcția bisericii și identitatea credinciosului. Este crucială unitatea între credincioși care provin din medii diferite, pentru că toți credincioșii sunt egali în fața lui

Dumnezeu. Cu toate acestea, diversitatea poate fi considerată un dar de la Dumnezeu, iar moștenire etnică poate oferi un sentiment de înrădăcinare.

Terminologie

Înainte de a merge mai departe, este important să examinăm termenii care apar în această lucrare datorită faptului că în discuțiile despre rasă și etnicitate pot exista neînțelegeri. Sunt trei cuvinte care au o importanță majoră: *rasă*, *rasism* și *etnie*.

Dintre cele trei, cuvântul rasă este cel mai vechi, dar cu toate acestea, apariția lui este relativ modernă. Se dezbate aprins în cadrul științelor umaniste dacă ideea de rasă este mai veche decât cuvântul însuși: unii antropologi susțin că conștientizarea rasială este primordială, alții sugerează că este conectată cu modernismul, cu apariția științelor biologice și cu consolidarea unui sistem mondial de state. În zilele noastre, termenul *rasă* este folosit pentru a caracteriza un set de persoane care au în comun o linie biologică și o moștenire biologică. Propagarea activă a prejudecăților sau folosirea politicilor discriminatorii poartă denumirea de *rasism*. Se presupune că rasa este un termen stabil datorită faptului că există indicii evidente de diferențiere, precum culoarea pielii, a părului, a ochilor. Totuși pe ce ne bazăm atunci când facem diferențe? Apare o altă hartă a raselor atunci când folosim amprente sau părul. Acest fapt i-a determinat pe cercetătorii din științele umaniste să declare că *rasa* este un termen imprecis, care s-a folosit în moduri diferite în perioada diferite.⁴

Comentarii recente preferă termenul *etnie*, datorită bagajului negativ atașat cuvântului rasă. Spre deosebire de rasă, se consideră că etnia cuprinde atât aspectele culturale, cât și pe cele

fizice ale diferențelor; este considerată în general ca o afirmare a diferențelor. Această idee prins contur după sfârșitul celui de-al doilea război mondial, în contextul recent al Holocaustului.

Lucrarea de față folosește acești termeni ținând cont de istoria lor și de recunoașterea schimbării lor și a instabilității științifice. Totuși, de dragul consecvenței, se păstrează în vedere semnificația lor contemporană: rasă – diferențe biologice și etnie – diferențe biologice și culturale.

O scurtă relatare biblică a etniei

Este important să lăsăm la o parte ideile moderne despre rasă și etnie atunci când ne referim la interpretarea biblică. Deși sunt prezentate în istoria mântuirii lucruri legate de națiuni, oameni, limbi, triburi și împărății, acestea nu sunt direct legate de relațiile biologice.⁵ Din perspectiva lui Dumnezeu, descendența care contează cel mai mult este cea spirituală: moartea a venit prin Adam și viața prin Isus.⁶

Legământul Vechiului Testament afirmă importanța legăturii de rudenie sau a descendenței, fără să-i excludă însă pe străini din poporul lui Dumnezeu. Acesta prevestește legământul Noului Testament a cărui temă explicită este dărâmarea zidurilor de despărțire. În Noul Testament, etnia nu este atât de mult eliminată cât repoziționată și transcensă.

Origini comune: istoria creației din Geneza îi consideră pe Adam și Eva părinții întregii rase umane. Adam și Eva sunt deosebiți de restul creației și li se dă autoritate peste aceasta.⁷ Mai târziu, în cartea Geneza, ajungem la pasajul care a fost cel mai adesea folosit în mod greșit, în scopuri rasiste, pasaj în care Ham îi descoperă goliciunea lui Noe, pe când Noe era beat. Noe îl blestemă pe

Canaan, fiul lui Ham, să ajungă „cel mai jos dintre sclavi.” Este greu de crezut, dar acest blestem a fost folosit ca una dintre primele justificări pentru înrobirea negrilor de către europeni. De fapt, canaanii nu ar trebui să fie confundați cu africanii sau cușii.

Tabelul națiunilor: dacă începutul din Geneza ne prezintă originile comune ale întregii rase umane, istorisirea ne atrage atenția asupra apariției unor linii de descendenți diferite. Este important să observăm că în Geneza 10 – 12 accentul este pus pe neamuri, limbi, națiuni și teritorii. Totuși, „majoritatea cercetătorilor pe Vechiul Testament, deși recunosc că Geneza 10 este destul de complex, susțin că trăsătura principală în jurul căreia este organizată împărțirea popoarelor în Geneza 10 nu se bazează pe descendența fizică, ci este legată mai degrabă de afilierile teritoriale și geopolitice.”⁹ Genealogiile din Scriptură ne arată faptul că Dumnezeu ia în considerare descendența, însă aceasta n-ar trebui considerată în termeni simpli ca o relatare comprehensivă a generațiilor.

Turnul Babel: tabelul națiunilor este urmat de Turnul Babel și arată felul în care se unesc oamenii pentru a se răzvrăti împotriva lui Dumnezeu. Aici păcatul decurge din mândrie. „Haidem să ne zidim o cetate și un turn al cărui vârf să atingă cerul și să ne facem un nume, ca să nu fim împrăștiați...”¹⁰ Deși Dumnezeu le-a spus să se răspândească pe toată suprafața pământului, acești oameni s-au împotrivit, așezându-se într-un singur loc, câmpia Șinear. Ca răspuns la acest lucru, Dumnezeu îi împrăștie și le încurcă limbile. Dumnezeu este astfel suveran și asupra diferențelor lingvistice; intenția Lui a fost ca omenirea să se răspândească pe toată suprafața pământului și să dezvolte diverse culturi.

Poporul ales: Dumnezeu îl cheamă pe Avraam și

îi spune: „o să te fac un neam mare.”¹¹ Alegând să favorizeze poporul Israel față de alte popoare, Dumnezeu demonstrează că El poate să folosească anumite grupuri etnice pentru anumite scopuri. Atunci când îl cheamă pe Avraam, Dumnezeu îi spune la sfârșit: „toate neamurile pământului vor fi binecuvântate în tine.” Scopul lui Dumnezeu a fost, atunci când a chemat poporul Israel să fie poporul Lui, să-l folosească pentru a atinge și a sluji alte națiuni. Este important să ne uităm la legământ dintr-o perspectivă pe termen lung: „Scriptura, de asemenea, fiindcă prevedea că Dumnezeu va socoti neprihănite pe Neamuri, prin credință, a vestit mai dinainte lui Avraam această veste bună.”¹² Legământul din Vechiul Testament a evidențiat întotdeauna faptul că Evanghelia din Noul Testament va fi deschisă tuturor.

Etnia în Israel: în acest context, unii străini puteau deveni o parte a poporului ales, Israel.¹³ De fapt, israeliții care au plecat din Egipt au fost o „mulțime mixtă,” nu au fost omogeni din punct de vedere etnic.¹⁴ Una dintre cele mai mari seminții, Manase, și seminția lui Efraim erau la origini pe jumătate egipteni.¹⁵ În plus, experiența poporului Israel în Egipt este considerată un motiv pentru a arăta milă față de străini.¹⁶

Căsătorie și etnie: primirea străinilor poate fi studiată împreună cu condițiile avute în vedere la căsătoria cu străini. De exemplu, Moise s-a căsătorit cu două străine: Sefora, madianita, fiica unui preot și o negresă, o etiopeancă.¹⁷ Având în vedere felul în care Dumnezeu l-a pedepsit pe Aaron, se pare că Dumnezeu a fost de acord cu a doua căsătorie a lui Moise. Cum putem interpreta acest lucru în lumina pasajului din Deuteronom 7:1-4, unde se pare că li se interzice israeliților să ia în căsătorie persoane din afara neamului lor? Problema este credința împărtășită în Iehova; diferențele de etnie nu sunt o obiecție din

perspectiva lui Dumnezeu. Totuși, pericolul unui contact prea mare cu popoarele vecine care aveau altă credință s-a simțit acut, mai ales după întoarcerea din exil. Rugăciunea lui Ezra în care mărturisea păcatul căsătoriilor cu persoane străine a făcut poporul să plângă și a adus rușine pentru cei care s-au căsătorit cu străini.¹⁸

Ideea vechi-testamentară legată de poporul Israel trebuie reconsiderată în lumina crucii, care inaugurează o nouă împărăție, trupul lui Cristos, noul popor al lui Israel. „Națiunea” din Vechiul Testament este împlinită în Noul Testament prin „împărăție” și biserică.

Isus, evreii și samaritenii

Atitudinea lui Isus față de samariteni a fost deosebit de importantă, demonstrând incluziunea radicală existentă în lucrarea și împărăția Sa în contrast cu ura evreilor față de samariteni. În acest scop, Luca se referă de șase ori la samariteni în cele două cărți ale lui.¹⁹ Cu toate acestea, lucrarea lui Isus a fost îndreptată în mare măsură către evrei. Misiunea cu evreii avea să stabilească contextul pentru primirea mesajului de către Neamuri.²⁰

Mesajul pentru Neamuri: încă de la început, cartea Faptele Apostolilor subliniază adunarea națiunilor. Rusaliile pot fi considerate ca o refacere a Turnului Babel. Cei umpluți de Duhul Sfânt au putut depăși barierele lingvistice, dar nu prin impunerea unei limbi comune.²¹ Întâlnirea lui Filip cu famenul etiopian are loc pe la începutul relatării. Petru, care inițial a fost reticent, a proclamat în casa lui Corneliu: „În adevăr, văd că Dumnezeu nu este părtinitor, ci că, în orice neam, cine se teme de El și lucrează neprihănire este primit de El.”²²

Toți una: a fi în Cristos presupune desființarea divizării și dezbinării.²³ În Efeseni, Pavel amintește cititorilor săi, care făceau parte dintre Neamuri, că

la cruce, în trupul Său, Isus a făcut un om nou din evrei și Neamuri, demolând zidul despărțitor al Legii. Pavel le explică efesenilor că crucea este atât locul unde ostilitatea dintre Dumnezeu și om încetează, cât locul unde moare ostilitatea dintre oamenii care sunt parte a „trupului lui Cristos.”²⁴ Împărăția lui Cristos aduce apartenență, calitate de membru, comuniune, egalitate, scop comun și legături familiale. Acesta a fost un mesaj radical din punct de vedere politic.

Creație nouă: împlinirea completă a acestei împărății așteaptă a doua venire a lui Cristos. În Apocalipsa avem o minunată imagine a împlinirii Marii Trimiteri, unde oameni din orice națiune, trib, popor și limbă stau înaintea Mielului.²⁵ Unitatea omenirii prezentată în Geneza este răscumpărată. Această diversitate reflectă gloria lui Dumnezeu mai mult prin faptul că diverse popoare sunt unite într-un act de închinare comună.

Este posibil să descoperim și în Vechiul Testament, și în Noul Testament principiile îngemănate ale unității și diversității.

O incursiune istorică

În unele perioade, biserica a susținut cu succes campanii împotriva tratamentului inuman al oamenilor din cauza etniei. În alte perioade, biserica a pierdut din vedere mesajul unic al Bibliei legat de unitate și diversitate.

După 1500, cei care au renunțat la ideea că omenirea a fost creată unitar au susținut că existat o creație pentru fiecare popor în parte.²⁶ Aceasta a fost o distorsionare a Scripturii datorită efortului de a încadra popoarele descoperite în cadrul marilor explorări din acea perioadă în genealogiile din Geneza.

În Marea Britanie, creștinii evanghelici au fost inima mișcării pentru abolirea comerțului cu sclavi și accentul pus de ei pe unitatea oamenilor a avut ca impact întârzierea apariției rasismului dur, care și-a făcut simțită prezența abia târziu în secolul nouăsprezece. Cu toate acestea, în sudul Statelor Unite ale Americii, sclavia era considerată scripturală, având ca justificare „blestemul lui Ham.” Expansiunea noilor imperii a făcut posibilă și răspândirea în întreaga lume a misionarilor care susțineau că toată rasa umană împărtășește „același sânge.” Ei au acționat ca critici culturali ai altor societăți, căutând să protejeze pe cei din clasele sociale mai joase sau pe femeile care erau tratate rău. Cu toate acestea, ei au încercat deseori să-i facă europeni pe cei care se converteau, prin modul de a se îmbrăca, limbă și loialitate față de imperiu.

De-a lungul ultimelor decenii din secolul nouăsprezece, convingerea că americanii și britanicii erau cu adevărat israeliți se regăsea la un număr de denominațiuni creștine, de la pentecostali la mormoni. Aceasta dovedea încă o dată o interpretare greșită a genealogiilor din Biblie: liniile genealogice din Vechiul Testament arată întotdeauna spre viitor și au fost transcuse după inaugurarea împărăției lui Cristos. În contextul nazismului, Biserica Confesională a protestat în mod eroc. Totuși, în Africa de Sud preoții din cadrul Bisericii Reformate Olandeze au folosit teologia pentru a legitima segregarea. În acest context, teologia eliberării a fost vitală pentru persoanele de culoare în scopul de a protesta împotriva apartheidului și ea a fost îmbrățișată și de unele biserici de albi, mai ales după masacrul de la Sharperville din 1960.

Unele dintre cele mai recente conflicte etnice, precum cel din Nigeria, au fost afectate de alinierea etniei și creștinismului. În America din zilele

noastre, se crede că bisericile sunt printre cele mai segregate locuri duminica dimineața.²⁷ În anii 1950 și 1960 liderii bisericilor de negri au dus la mișcarea Drepturilor Civile, arătând cât este de important creștinismul pentru schimbarea socială, însă creștinii evanghelici sudiști li s-au împotrivit sau i-au tratat cu indiferență.

Prin urmare, relatările despre poziția bisericii cu privire la rasă și etnie, cuprinzând atât bisericile evanghelice, cât și cele ne-evanghelice, au fost mixte și contradictorii.

Practicând unitatea și diversitatea

Individul creștin

Este dificil să înțelegem ce înseamnă să faci parte din altă etnie; este dificil pentru majoritatea etniilor să înțeleagă ce înseamnă să fii în minoritate. Influența rasei asupra gândirii sau a interacțiunii noastre cu oamenii este deseori subconștientă. Creștinii ar trebui să-și trezească propria conștiință în acest domeniu și să reflecte la gândurile, cuvintele și acțiunile lor. Decât să negăm faptul că deseori stereotipizăm oamenii pe baza etniei lor sau că încercăm subtil să ne disociem de oameni de altă etnie, mai bine am face pași practici pentru a aprecia unitatea minunată care este reprezentată de trupul lui Cristos.

Ca și creștini putem să ne împrietenim atât cu creștini, cât și cu necreștini din alte etnii, invitând un student străin la prânz după biserică sau luând legătura la școală cu părinți dintr-o minoritate etnică. Atunci când vorbim cu alți creștini care provin dintr-un mediu radical diferit de al nostru, este posibil să ne reînnoim credința și să devenim mai conștienți de eșecurile noastre și de felul în care cultura distorsionează mesajul evangheliei. Prea deseori creștinii aleg modelul lumii când vine

vorba de prietenie, căutând să se înțeleagă bine cu cei care sunt ca ei. Este natural, dar totuși, în această lume tot mai globalizată, avem mai multe oportunități să ne întâlnim și să ne împrietenim cu oameni din alte contexte de dragul răspândirii evangheliei.

Cu toate acestea, chiar dacă ne împrietenim cu persoane din alte etnii, ar trebui să avem ocazii să descoperim propria moștenire, de exemplu: ce înseamnă să fii un creștin din Nigeria sau un creștin englez alb. Acest lucru ne-ar face să apreciem felul în care Dumnezeu a format culturile noastre specifice – istoria lor, muzica și limba – și felul în care acestea determină modul de manifestare a credinței noastre. Trebuie să luăm în considerare că există și domenii, precum relațiile cu comunitatea lărgită sau familia și anumite forme de interacțiune socială, iar aceasta înseamnă că o să ne simțim mai în largul nostru cu credincioși care se aseamănă cu noi. Nu trebuie negat nici acest aspect.

Astfel credinciosul ar trebui să pună în aplicare principiile unității și diversității, îngrijindu-se de cei care nu sunt ca el și dăruind mângâiere pentru cei care au aceeași moștenire.

Biserica locală

Biserica locală a credincioșilor ar trebui să trăiască în tensiunea dintre unitate și diversitate. Închinarea comună ar putea astfel să includă oameni din medii diferite din punct de vedere al etniei, clasei sociale și vârstei, pentru a-L glorifica pe Dumnezeu și pentru a se ajuta unii pe alții să-L urmeze. Astfel de întruniri ar cere sacrificii în ceea ce privește stilul de cântări și predicarea. Totuși vor trebui să existe ocazii când diferențele sunt recunoscute, de exemplu: organizarea de grupuri mici de părtășie. Fiecare biserică va trebui să găsească un echilibru între unitatea evangheliei și

felul în care Dumnezeu ne cheamă pe noi, oameni cu diferite identități. O problemă care este deosebit de importantă este cea a conducerii: biserica locală ar trebui să coopteze în conducerea sa membri care să reprezinte diversele grupări etnice existente în biserică. Există multe biserici multietnice care au succes și care ar putea servi drept exemplu, în special cele din marile capitale: de exemplu, Time Square Church din New York și Kensington Temple din Londra.

Biserica multietnică este o resursă incredibilă pentru creștinii evanghelici. Atrăgând atenția asupra diversității membrilor săi, biserica ar putea constitui o alternativă atractivă față de relativismul cultural care domnește în zilele noastre. Privitorul postmodern ar putea reduce creștinismul la nevoile unei comunități locale sau ar putea explica atractivitatea simbolurilor și ideilor sale pentru indivizi. Ei ar putea căuta să diferențieze între creștinismul negrilor și creștinismul albilor. Biserica multietnică reprezintă o provocare la adresa acestor diferențieri, prezentând evanghelia ca ceva care unește oamenii de pretutindeni și care este urmată vizibil de toate etniile.

Împotriva acestei poziții, a fost lansată o pledoarie controversată, care subliniază potențialul evanghelic al bisericilor monoetnice. Această pledoarie, folosită de obicei în plantarea bisericilor, se numește „principiul unității omogene” și este legat de afirmația că oamenii devin creștini atunci când identitatea lor se schimbă foarte puțin. Se spune că acest principiu funcționează mai bine la sat decât la oraș.²⁸ Convingerea mea personală este că bisericile n-ar trebui să fie organizate în primul rând după etnie, clasă socială sau vârstă pentru că aceasta deteriorează principiile biblice ale unității în diversitate. Cu toate acestea, pentru unele categorii de persoane, precum imigranții recent veniți, bisericile etnice sunt vitale pentru a-i ajuta

să se integreze.

Biserica globală

Centrul de greutate din cadrul bisericii creștine se mută din Europa în Africa și Asia. Creștinismul nu este deținut de un singur continent. Biblia nu este un text european, cu atât mai puțin unul englezesc.

Gândindu-ne la principiile unității și diversității la nivel global, este important să ne amintim că, în ultimă instanță, există o singură biserică. Credincioșii ar trebui să se considere membri ai comunității globale de creștini, formate din multe națiuni și medii de proveniență. Toți am putea găsi modalități de a învăța de la ceilalți și de a susține prin rugăciune și dărnicie extinderea bisericii în alte locuri.

În plus, credincioșii din toată lumea ar trebui să învețe să fie smeriți atunci când au de-a face cu alții. O aplicație practică ar fi ca vestul să se pregătească să primească mai mulți misionari din Africa și Asia. O greșeală fundamentală făcută de o etnie este să creadă că felul în care înțelege evanghelia este superior altora sau că are dreptul să dea lecții, nu să învețe. Învățând unii de la alții, va fi posibil să ne luptăm cu aspectele culturii și influențele culturale asupra teologiei care nu sunt conforme cu învățăturile Bibliei. În același timp, ținând cont de principiul diversității, vor exista cu siguranță diferențe în felul în care aplicăm mesajul Bibliei în diferite culturi și va trebui să respectăm acest lucru.

Biserica în societate

În această lume decăzută, biserica va continua inevitabil să aibă o perspectivă prea exaltată asupra rasei și va face discriminări pe baza etniei. În același fel, atunci când scrii și faci campanie pentru etnie, este foarte ușor să cazi în capcana de a avea o interpretare a Bibliei determinată de agendă, când

activismul se va transforma la sfârșit în rasism. Atât cei care se simt marginalizați, cât și cei care se simt acuzați pe nedrept ar trebui să se pocăiască și să ierte. Cristos ne cheamă să slujim, nu să fim slujiți. Făcând astfel, biserica va putea să ofere un model de cosmopolitanism care este destul de diferit de cel care rezultă din directivele guvernamentale abstracte.

Este important pentru creștini să vrea să descurajeze rasismul și să-și încurajeze conducătorii să acționeze împotriva rasismului. În Europa, dacă șomajul devine o problemă datorită crizei economice și apar disputele rasiste din nou, creștinii vor avea de jucat un rol important, depunând petiții la stat. În situațiile de conflict etnic, biserica ar trebui să fie atentă ca să nu devină părtinitoare din punct de vedere politic și să ajungă să susțină politicile regimurilor represive. Ea ar trebui să fie de partea victimelor. De asemenea, biserica ar trebui să fie conștientă și să adopte o poziție de critică față de reapariția vechilor ideologii de rasism, precum eugenismul și fascismul. În toate aceste moduri, dar și în altele, biserica ar trebui să conteste politicile și filosofii care nu se potrivesc cu unitatea și egalitatea omenirii și diversitatea culturilor etnice. Această poziție de critică față de societate ar trebui susținută public, fără frică. Integritatea bisericii se va observa dacă ea, la rândul ei, practică incluziunea.

Trebuie să fim atenți la pericolul de a deveni pluraliști, din punct de vedere religios: nevoia de unitate și diversitate nu este egală cu ideea că toate religiile sunt la fel. Evanghelia depinde de sacrificiul lui Cristos de pe cruce. Creștinii trebuie să apere evanghelia și să susțină pe cei care sunt victime. Datorită acestui lucru, ar putea veni persecuția peste noi, pentru că întotdeauna violența pare să însoțească rasismul îndreptat împotriva creștinilor.

Aduceți-vă aminte de studenții din Rwanda care au fost martirizați pentru că au proclamat: „În Cristos nu există Tutsi sau Hutu.”

Nu ar fi posibil, din punct de vedere omenesc, să avem echilibrul perfect între unitate și diversitate și totuși, în curând va veni vremea când amândouă își vor găsi locul cuvenit. Ce perspectivă glorioasă este să privim în viitor la mulțimea de națiuni, triburi, popoare și limbi din cer!

***Dr Sujit Sivasundaram**, un autor care a fost invitat să contribuie la Cambridge Papers, este istoric și face cercetare în istoria imperiului britanic. Este lector universitar de Istorie Internațională la London School of Economics și a fost în trecut cadru didactic asociat la Gonville and Caius College, Cambridge.*

Note:

[1] Pentru mai multe discuții pe aceste teme, vezi publicațiile de la Colombo Theological Seminary. De exemplu: G. P.V. Somaratna, *The Foreignness of the Christian Church in Sri Lanka*, Colombo, 2006.

[2] Peter Brierley, ed., *UK Christian Handbook: Religious Trends*, No.5, London: Christian Research, 2006, Tabelele 9.13–9.15.

[3] Julian Rivers, 'Multiculturalism', *Cambridge Papers*, Vol.10, No.4, 2001.

[4] Vezi, de exemplu, introducerea de la Colin Kidd, *The Forging of Races: Race and Scripture in the Atlantic World, 1600–2000*, Cambridge University Press, 2006.

[5] Această secțiune se bazează foarte mult pe J. Daniel Hays, *From Every People and Nation: A biblical theology of race*, Inter-Varsity Press, 2003.

[6] Rom. 5:17–19.

[7] Gen. 1:27 și versetele următoare

[8] Gen. 9:25.

[9] Hays, p.59.

[10] Gen. 11:4.

[11] Gen. 12:2.

[12] Gal. 3:8.

[13] Vezi Jonathan Burnside, *The Status and Welfare of Immigrants*, Cambridge: Jubilee Centre, 2001.

[14] Ex. 12:38

[15] Gen. 46:20.

[16] Lev. 19:33–34.

[17] Num. 12:1.

[18] Ezra 9–10.

[19] Hays, p.167.

[20] Mat. 15:22–28.

[21] Fapte 2:4.

[22] Acts 10:34.

[23] Gal. 3:28

[24] Ef. 2:11–22.

[25] Apoc. 7:9

[26] David N. Livingstone, *Adam's Ancestors: Race, Religion and the Politics of Human Origins*, Johns Hopkins Press, 2008.

[27] Vezi Michael O. Emerson and Christian Smith, *Divided by Faith: Evangelical Religion and the Problem of Race in America*, New York: Oxford University Press, 2000.

[28] Aceasta a venit de la Donald A. McGavran and C. Peter Wagner, *Understanding Church Growth*, Eerdmans, 1970.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2015 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Enhancing humans or a new creation?

(Denis Alexander)

Genes, Determinism and God

(Denis Alexander)

Euthanasia and assisted suicide

(John Wyatt)

Unity and diversity: the church, race and ethnicity

(Sujit Sivasundaram)

Beyond rights: the morality of rights-language

(Julian Rivers)

Christian Responses to Islam, Islamism and 'Islamic terrorism'

(Colin Chapman)

